

HISTORIA

KLASA IV

Wymagania edukacyjne do programu Anity Plumińskiej-Mieloch

SZKOŁA PODSTAWOWA KLASY 4-8

Podręcznik autorstwa: Kalwat Wojciech, Lis Małgorzata

Numer dopuszczenia 882/1/2017

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	PP
1.Historia... Co to takiego? Zagadnienia: • historia jako dzieje, • praca historyka, • epoki w dziejach człowieka.	Uczeń wie, co to jest historia i czym zajmuje się historyk.	Uczeń wymienia w kolejności chronologicznej epoki w dziejach człowieka.	Uczeń wyjaśnia, po co uczy się historii.	Uczeń rozumie wpływ wydarzeń historycznych na teraźniejszość oraz wpływ współczesnych zdarzeń, także z własnego życia, na kształtowanie się przyszłej historii.	Uczeń wskazuje przykładowe wydarzenie historyczne oraz jego przyczyny i skutki.	III.1
2.Wśród starych ksiąg, obrazów i budowli Zagadnienia: • źródła historyczne.	Uczeń wie, co to są: źródło historyczne, legenda, zabytek.	Uczeń wie, jakie funkcje pełni muzeum. Dzieli źródła historyczne na pisane i niepisane.	Uczeń wskazuje różne formy poznawania historii (film fabularny, dzieło malarskie). Rozumie znaczenie źródeł historycznych w pracy historyka, podaje przykłady.	Uczeń odczytuje informacje z ilustracji przedstawiającej źródło niepisane. Rozumie, dlaczego należy chronić źródła historyczne.	Uczeń wymienia przykłady zabytków, które można zobaczyć w skansenie.	III.3 .
3.Kiedy to było? Historia zegara i nie tylko... Zagadnienia: • chronologia, • tysiąclecie, era, przed naszą erą, • określanie wieku wydarzenia na podstawie daty rocznej (w odniesieniu do naszej ery),	Uczeń zna różne rodzaje zegarów. Wskazuje podstawowe podziały czasu stosowane w historii (wiek, tysiąclecie, era).	Uczeń umieszcza wydarzenia na osi czasu. Wie, co to jest chronologia. Określa na podstawie daty rocznej wiek i jego połowę (w odniesieniu do naszej ery). Oblicza czas, który upłynął między	Uczeń wie, w jakim celu i gdzie sporządzono pierwsze kalendarze. Rozumie, jakie znaczenie w poznawaniu i nauce historii ma chronologia.	Uczeń rozumie, dlaczego inaczej liczymy czas w odniesieniu do okresów przed naszą erą i naszej ery. Na podstawie daty rocznej określa wiek (w odniesieniu do czasów przed naszą erą).	Uczeń na podstawie daty rocznej określa połowę wieku (w odniesieniu do czasów przed naszą erą).	I. 2 3 III.2 I

<ul style="list-style-type: none"> • obliczanie czasu, który upłynął między wydarzeniami (z okresu naszej ery). 		wydarzeniami z okresu naszej ery.				
<p>4.Ja i moja historia</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tradycja rodzinna, • pokolenie, • tablice genealogiczne. 	Uczeń wie, co to są: pamiątka rodzinna, zwyczaj, tablica przodków.	Uczeń odróżnia pamiątkę od zwyczaju oraz tablicę potomków od tablicy przodków. Podaje przykład pamiątki i zwyczaju w swojej rodzinie.	Uczeń rysuje tablicę przodków i tablicę potomków. Gromadzi pamiątki ze swojego dzieciństwa.	Uczeń rozumie korzyści wynikające z poznania swojej historii i historii swojej rodziny.	Uczeń sporządza swoją tablicę przodków do czwartego pokolenia.	I.1
<p>5.Wielka i mała ojczyzna</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • region, • mała ojczyzna. 	Uczeń wie, co to są: ojczyzna, patriotyzm, region.	Uczeń wie, co to jest mała ojczyzna.	Uczeń rozumie znaczenie małej ojczyzny w swoim życiu i w historii.	Uczeń znajduje informacje na temat swojej małej ojczyzny. Interesuje się życiem lokalnym.	Uczeń wyjaśnia pochodzenie słowa „patriota”.	I.2
<p>6.Nasze polskie symbole</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stolica Polski, • godło, flaga i hymn państwowy, • historia polskiego godła. 	Uczeń wie, które miasto jest stolicą Polski i jakie są polskie symbole narodowe.	Uczeń wymienia najważniejsze polskie święta państwowe.	Uczeń rozumie, że mamy obowiązek chronić nasze symbole narodowe i okazywać im szacunek.	Uczeń rozumie konieczność zdobywania wiedzy o ojczyźnie.	Uczeń, posługując się przykładami, opowiada, jak godło Polski zmieniało się na przestrzeni wieków.	II. 1

<p>7.Legendarne początki</p> <p>Zagadnienia: • legendy polskie.</p>	<p>Uczeń wie, co to jest legenda.</p>	<p>Uczeń zna i opowiada legendy o Lechu, Czechu i Rusie oraz o Piaście i Popielu.</p>	<p>Uczeń rozumie znaczenie legend w poznawaniu przeszłości. Wymienia przykłady legend związanych z różnymi regionami Polski.</p>	<p>Uczeń opowiada przykładową legendę związaną z wybranym regionem Polski. Wskazuje w legendzie elementy realne i fikcyjne.</p>	<p>Uczeń zna legendę o Kraku i Wandzie.</p>	<p>II. 2 III.4</p>
<p>8.W czasach Mieszka i Dobrawy</p> <p>Zagadnienia: • Gniezno, • państwo Mieszka I.</p>	<p>Uczeń wie, co to są: plemię, gród.</p>	<p>Uczeń zna datę przyjęcia chrztu przez Mieszka I. Opowiada, jak wyglądało życie codzienne w państwie Mieszka I.</p>	<p>Uczeń wymienia przyczyny i skutki przyjęcia chrztu przez Mieszka I. Odróżnia źródło historyczne od legendy.</p>	<p>Uczeń wymienia najważniejsze plemiona żyjące na ziemiach polskich. Rozumie wpływ chrześcijaństwa na rozwój kultury i państwowości.</p>	<p>Uczeń ocenia przyjęcie chrztu przez Mieszka I.</p>	<p>IV. 1</p>
<p>9.Bolesław pierwszy król Polski</p> <p>Zagadnienia: • zjazd gnieźnieński.</p>	<p>Uczeń wie, kto to byli św. Wojciech i Bolesław Chrobry.</p>	<p>Uczeń zna datę zjazdu w Gnieźnie i koronacji Bolesława Chrobrego. Opowiada o męczeńskiej śmierci św. Wojciecha.</p>	<p>Uczeń wskazuje na mapie ziemie przyłączone przez Bolesława Chrobrego do Polski. Wymienia postanowienia zjazdu w Gnieźnie.</p>	<p>Uczeń rozumie znaczenie wykupienia ciała św. Wojciecha przez Bolesława Chrobrego. Podejmuje próbę oceny panowania Bolesława Chrobrego.</p>	<p>Uczeń wie, kim był w średniowieczu cesarz i co to jest włócznia św. Maurycego.</p>	<p>IV. 2</p>
<p>10.Polska Kazimierza Wielkiego</p> <p>Zagadnienia: • wzmocnienie państwa,</p>	<p>Uczeń wie, kto to był Kazimierz Wielki.</p>	<p>Uczeń wymienia najważniejsze osiągnięcia Kazimierza Wielkiego. Wie, kto to był Mikołaj Wierzynek.</p>	<p>Uczeń wskazuje na mapie ziemie wchodzące w skład państwa Kazimierza Wielkiego na początku jego panowania</p>	<p>Uczeń rozumie znaczenie panowania Kazimierza Wielkiego dla historii Polski i je ocenia. Omawia osiągnięcia gospodarcze, polityczne i</p>	<p>Uczeń ocenia panowanie Kazimierza Wielkiego.</p>	<p>IV. 3</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Akademia Krakowska, • uczta u Wierzyńka. 		Zna datę założenia Akademii Krakowskiej.	i przyłączone do Polski przez tego władcę. Wymienia osiągnięcia gospodarcze, polityczne i kulturowe	kulturowe Kazimierza Wielkiego.		
<p>11. Jadwiga i Jagiełło – unia dwóch państw</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jadwiga i Jagiełło, • przyczyny unii Polski z Litwą. 	Uczeń wie, kto to byli Jadwiga Andegaweńska i Władysław Jagiełło.	Uczeń zna legendę o klamerce królowej Jadwigi. Wskazuje na mapie Wielkie Księstwo Litewskie. Zna datę zawarcia unii	Uczeń zna herby Wielkiego Księstwa Litewskiego i Królestwa Polskiego. Wymienia przyczyny i skutki unii polsko-litewskiej.	Uczeń zna rodowód królowej Jadwigi i wie, dlaczego zasiadła ona na polskim tronie.	Uczeń samodzielnie ocenia unię w Krewie.	IV. 4
<p>12. Wielka wojna z Krzyżakami</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przyczyny i skutki bitwy pod Grunwaldem, • Zawisza Czarny – wzór średniowiecznego rycerza. 	Uczeń wie, kim byli Krzyżacy. Zna datę bitwy pod Grunwaldem. Wie, kto to był Zawisza Czarny.	Uczeń zna przebieg bitwy pod Grunwaldem. Opowiada o bitwie Odczytuje z planu przebieg bitwy pod Grunwaldem. Rozumie znaczenie powiedzenia: „polegać jak na Zawiszy”.	Uczeń opowiada, jak Krzyżacy założyli swoje państwo. Wskazuje na mapie: Malbork, Gdańsk, Pomorze Gdańskie, Grunwald. Wymienia przyczyny i skutki wielkiej wojny z Krzyżakami.	Uczeń rozumie znaczenie bitwy pod Grunwaldem.	Uczeń zna historię Zawiszy Czarnego. Opowiada o przyjęciu przez Władysława Jagiełłę dwóch nagich mieczy przed bitwą grunwaldzką (patrz: karta pracy do lekcji 12.)	IV. 4
<p>13. Astronom, który poruszył Ziemię</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • życie krakowskich żaków, 	Uczeń wie, gdzie urodził się Mikołaj Kopernik.	Uczeń opowiada o życiu Mikołaja Kopernika. Opowiada o życiu krakowskich żaków.	Uczeń opowiada, jakie wykształcenie miał Kopernik. Wskazuje na mapie miejsca związane z Mikołajem Kopernikiem.	Uczeń wyjaśnia, jakie było znaczenie teorii Kopernika dla rozwoju nauki.	Uczeń zna najslawniejszych absolwentów Akademii Krakowskiej.	IV.5

<ul style="list-style-type: none"> • Mikołaj Kopernik – wykształcenie i dorobek. 						
<p>14. Jan Zamoyski – wódz i mąż stanu</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • edukacja, • działalność polityczna, • działalność kulturalna. 	<p>Uczeń wie, które miasto założył Jan Zamoyski.</p>	<p>Uczeń wie, kto to był Jan Zamoyski i wymienia jego osiągnięcia.</p>	<p>Uczeń rozumie określenie „mąż stanu”.</p> <p>Wie, kto był ostatnim królem z dynastii Jagiellonów.</p> <p>Wymienia trzech królów wybranych na polski tron po wygaśnięciu dynastii Jagiellonów.</p>	<p>Rozumie rolę wybitnej jednostki w dziejach.</p>	<p>Uczeń omawia funkcje najważniejszych elementów XVI-wiecznego miasta (na przykładzie Zamościa).</p>	IV.6
<p>15. W czasach skrzydlatych jeźdźców</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • czasy potopu szwedzkiego – Stefan Czarniecki i Augustyn Kordecki, • Jan III Sobieski i wyprawa wiedeńska. 	<p>Uczeń wie, kto to byli: Stefan Czarniecki, Augustyn Kordecki, Jan III Sobieski.</p> <p>Zna datę bitwy pod Wiedniem.</p>	<p>Uczeń wie, co to była husaria i jak wyglądał husarz.</p> <p>Podaje skutki wojen Polski ze Szwecją i z Turcją.</p> <p>Zna datę rozpoczęcia i zakończenia potopu szwedzkiego.</p> <p>Zna słowa drugiej zwrotki Mazurka Dąbrowskiego.</p>	<p>Uczeń wyjaśnia terminy: potop szwedzki, Lew Lechistanu.</p> <p>Rozumie znaczenie obrony Jasnej Góry w czasach potopu szwedzkiego.</p>	<p>Uczeń zna datę bitwy pod Chocimiem, w której dowodził Jan III Sobieski.</p> <p>Rozumie treść drugiej zwrotki Mazurka Dąbrowskiego.</p>	<p>Uczeń samodzielnie ocenia udział wojsk polskich w bitwie pod Wiedniem.</p>	IV.7

<p>16. Insurekcja kościuszkowska Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konstytucja 3 maja, • Tadeusz Kościuszko – naczelnik powstania, • kosynierzy, • III rozbiór Polski. 	<p>Uczeń zna datę dzienną uchwalenia pierwszej polskiej konstytucji. Wie, kto to był Tadeusz Kościuszko. Wymienia trzy państwa uczestniczące w rozbiorach Polski.</p>	<p>Uczeń zna datę insurekcji kościuszkowskiej. Wie, co to jest insurekcja i kto to byli kosynierzy. Wie, dlaczego 3 maja święto narodowe.</p>	<p>Uczeń zna datę i przyczyny II rozbioru Polski. Opowiada o bitwie pod Raławicami. Wie, co to była Konstytucja 3 maja i rozumie jej znaczenie</p>	<p>Uczeń ocenia insurekcję kościuszkowską – wskazuje jej mocne i słabe strony.</p>	<p>Uczeń na podstawie wiedzy z bieżącej lekcji (i ewentualnie z lekcji dodatkowej *Epoka stanisławowska) wymienia przyczyny rozbiorów Polski.</p>	<p>IV. 8</p>
<p>17. Dał nam przykład Bonaparte Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Legiony Polskie we Włoszech – Jan Henryk Dąbrowski i Józef Wybicki, • Mazurek Dąbrowskiego. 	<p>Uczeń wie, kto i kiedy napisał tekst Mazurka Dąbrowskiego. Zna na pamięć pierwszą zwrotkę i refren polskiego hymnu.</p>	<p>Uczeń wie, kto to byli: Napoleon Bonaparte, Jan Henryk Dąbrowski, Józef Wybicki. Wie, kiedy powstały Legiony Polskie. Zna na pamięć polski hymn.</p>	<p>Uczeń opowiada o powstaniu Legionów Polskich.</p>	<p>Uczeń rozumie znaczenie Napoleona dla sprawy polskiej.</p>	<p>Uczeń ocenia działania Napoleona w odniesieniu do Polaków.</p>	<p>IV.9</p>
<p>18. Powstańcy styczniowi i podziemne państwo Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przyczyny i przebieg powstania styczniowego, • Romuald Traugutt – ostatni przywódca powstania styczniowego. 	<p>Uczeń wie, co to były branka i Cytadela warszawska. Zna datę rozpoczęcia powstania styczniowego.</p>	<p>Uczeń wie, co to były manifestacje patriotyczne i kto brał w nich udział. Wie, kto to był Romuald Traugutt.</p>	<p>Uczeń wie, że w 1830 roku wybuchło powstanie listopadowe. Wymienia przyczyny i skutki powstania styczniowego. Rozumie, dlaczego powstańcy styczniowi podjęli walkę partyzancką.</p>	<p>Uczeń opowiada o działaniu państwa podziemnego podczas powstania styczniowego. Jeśli to możliwe, znajduje w swojej okolicy miejsca związane z powstaniem styczniowym i zna jego lokalnych bohaterów.</p>	<p>Uczeń ocenia powstanie styczniowe.</p>	<p>IV.10</p>

<p>19.W laboratorium wielkiej uczonej Zagadnienia: ● edukacja Marii Skłodowskiej, ● największe osiągnięcia naukowe i pozanaukowe</p>	<p>Uczeń wie, z czego zasłynęła Maria Skłodowska-Curie.</p>	<p>Uczeń wymienia osiągnięcia Marii Skłodowskiej-Curie.</p>	<p>Uczeń wie, kiedy i za co Maria Skłodowska-Curie otrzymała dwukrotnie Nagrodę Nobla.</p>	<p>Uczeń ocenia działalność Marii Skłodowskiej-Curie.</p>	<p>Uczeń zauważa wzrost znaczenia kobiet w rozwoju nauki i kultury w XIX wieku.</p>	<p>IV. 11</p>
<p>20.Józef Piłsudski i jego żołnierze Zagadnienia: ● polskie formacje zbrojne w czasie I wojny światowej, ● rola Józefa Piłsudskiego w czasie I wojny światowej, ● polityka mocarstw wobec Polaków.</p>	<p>Uczeń zna datę rozpoczęcia I wojny światowej. Wie, kto to był Józef Piłsudski.</p>	<p>Uczeń wyjaśnia, dlaczego wojnę z lat 1914–1918 nazywamy światową. Wie, kto to był Roman Dmowski. Wymienia polskie formacje wojskowe walczące podczas I wojny światowej.</p>	<p>Uczeń omawia dwie polskie orientacje polityczne podczas I wojny światowej. Wie, kto to był Józef Haller. Rozumie, dlaczego I wojna światowa była szansą dla Polski na odzyskanie niepodległości.</p>	<p>Uczeń opowiada o początkach niepodległego państwa polskiego.</p>	<p>Uczeń ocenia działania Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego w czasie I wojny światowej.</p>	<p>IV. 12</p>
<p>21.Miasto z morza Zagadnienia: ● powojenna odbudowa II Rzeczypospolitej, ● Eugeniusz Kwiatkowski – port w Gdyni i COP.</p>	<p>Uczeń wskazuje na mapie Gdynię i COP.</p>	<p>Uczeń opowiada o powstaniu portu i miasta Gdyni. Uczeń wie, kto to był Eugeniusz Kwiatkowski.</p>	<p>Uczeń wie, kto to był Władysław Grabski. Rozumie znaczenie powstania Gdyni i COP dla odrodzonej Polski.</p>	<p>Uczeń wymienia trudności, z którymi Polacy zmagali się po odzyskaniu niepodległości.</p>	<p>Uczeń ocenia osiągnięcia gospodarcze II Rzeczypospolitej.</p>	<p>IV. 13</p>

<p>22.Szare Szeregi Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● polityka Niemiec i Związku Sowieckiego w stosunku do okupowanych ziem polskich, ● różne formy oporu Polaków wobec okupantów. 	<p>Uczeń wie, co to były obozy koncentracyjne i podaje przykład takiego obozu. Wie, co to były Armia Krajowa i Szare Szeregi. Zna datę rozpoczęcia II wojny światowej.</p>	<p>Uczeń wie, co to były tajne nauczanie i mały sabotaż. Wie, kto to byli „Rudy”, „Alek” i „Zośka”. Opowiada o akcji pod Arsenalem.</p>	<p>Uczeń wie, co to było Polskie Państwo Podziemne. Wymienia i omawia formy represji stosowane przez okupantów względem Polaków oraz sposoby walki Polaków z okupantami.</p>	<p>Uczeń rozumie, dlaczego należy czcić pamięć Polaków prześladowanych podczas II wojny światowej. Jeśli to możliwe, znajduje w swojej okolicy miejsca i zna lokalnych bohaterów tego okresu.</p>	<p>Uczeń wyjaśnia na przykładzie harcerzy z Szarych Szeregów, czy bohaterowie II wojny światowej mogą być wzorem dla współczesnych dzieci i młodzieży.</p>	<p>IV. 14</p>
<p>23.Żołnierze niezłomni Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● kształtowanie się komunistycznej władzy w Polsce, ● opór Polaków wobec władzy komunistycznej w pierwszych latach po II wojnie światowej. 	<p>Uczeń zna datę zakończenia II wojny światowej. Wie, kto to byli Danuta Siedzikówna „Inka”.</p>	<p>Uczeń wie, na czym polegała specyfika władzy komunistów w Polsce. Wie, kto to byli żołnierze (wyklęci). Opowiada o dokonaniach „Inki”.</p>	<p>Uczeń wyjaśnia określenie „żołnierze niezłomni”. Rozumie pojęcia: Urząd Bezpieczeństwa, komuniści, milicja.</p>	<p>Uczeń rozumie, dlaczego należy czcić pamięć żołnierzy niezłomnych.</p>	<p>Uczeń ocenia działania komunistycznych władz w powojennej Polsce.</p>	<p>IV. 15.</p>

<p>24. Bohaterowie Solidarności</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● polskie społeczeństwo i komunistyczne władze, ● powstanie Solidarności, stan wojenny, ● okrągły stół 	<p>Uczeń zna datę roczną powstania Solidarności.</p> <p>Wie, kto to jest Lech Wałęsa.</p>	<p>Uczeń zna datę wprowadzenia stanu wojennego.</p> <p>Wie, kto to byli Wojciech Jaruzelski i Jerzy Popiełuszko.</p>	<p>Uczeń podaje przyczyny i skutki zawarcia porozumień sierpniowych oraz wprowadzenia stanu wojennego.</p> <p>Dostrzega związek między działalnością Solidarności a obaleniem komunizmu w Polsce.</p>	<p>Uczeń rozumie znaczenie powstania Solidarności dla historii Polski i Europy.</p>	<p>Uczeń ocenia wprowadzenie stanu wojennego oraz przemiany, które zaszły w Polsce po 4 czerwca 1989 roku.</p>	<p>IV.17</p>
<p>25. Papież Polak</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● młodość i działalność Karola Wojtyły jako biskupa i nauczyciela młodzieży, ● papież Jan Paweł II. 	<p>Uczeń wie, kto to był Jan Paweł II (Karol Wojtyła).</p>	<p>Uczeń wie, kto to był Stefan Wyszyński.</p> <p>Wie, kiedy wybrano Karola Wojtyłę na papieża.</p> <p>Zna najważniejsze fakty z życia papieża Polaka.</p>	<p>Uczeń opowiada o życiu i działalności Jana Pawła II.</p> <p>Uczeń wie, co to były obchody tysiąclecia chrztu Polski.</p>	<p>Uczeń rozumie rolę i znaczenie Kościoła katolickiego w powojennej Polsce.</p>	<p>Uczeń – jeśli to możliwe – znajduje w swojej okolicy (regionie) miejsca związane z Janem Pawłem II.</p>	<p>IV. 16</p>